

GRUNNGJEVE FRAMLEGG PÅ KULTURPRISKANDIDAT.

Alf Holmaas har nett runda 50 år denne månaden. På desse åra er det mange masfjordingar og andre som har lært denne positive personen å kjenna. Ein litt forsiktig, men svært omtenkam og kunnskapsrik mann.

Sine første skuleår hadde han i Masfjorden. Etter vidaregåande kom han tilbake og delte på sine kunnskapar innafor læreryrket på Sandnes skule. Etter kvart gjekk vegen til Austrheim vidaregåande som lærar der. Hans innleving og gode kunnskapar fekk mange elevar dra nytte av.

Også innafor frivillig arbeid blant anna i opplæring av kanopadling var det mange som fekk ein god instruktør. Seinare har han og ektefellen Anke bidrege mykje i kyrkjeleg tilstellingar til glede for mange. Dei har og i vaksen alder lært seg å spele på mandolin, og på den måten og berika sambygdingane musikalsk.

Heimevernet i Masfjorden fekk og glede av å ha Alf i sine rekker i ein periode. Roleg som instruktør, men samtidig dyktig i å formidla sin kunnskap innafor våpenbruk og andre sentrale område innafor forsvaret.

Men det forslagsstillarane først og fremst vil framheva Alf til kulturprisen for, er det kulturhistoriske arbeidet han har gjort og som er dokumentert så godt i boka hans «Jakta på Girardoni». Her viser Alf at det går an å få det umoglege til å bli mogleg. Det tek berre litt lengre tid. I utgangspunktet fanst det ikkje grunnlag for å lukkast, men med sitt pågangsmot har Alf vist noko anna.

I 2017 fekk han eit treårig stipendiat ved Norsk Håndverkinstitutt på Lillehammer. Her legg instituttet til rette for å vidareføra ulike tradisjonelle handverksfag. Her skal kandidaten gjennom praktisk tilnærming fordjupa seg i prosessar, problemstillingar og praksisar som er sentrale i handverket. Dette er viktig for å få fram at handverk som kunnskapsform også høyrer heima i høgare utøvande nivå.

Berre fire kandidatar innafor ulike fagfelt får slikt stipendiat kvart år. Alf var den første børsesakaren som vart tilsett i ordninga sidan instituttet starta i 1995. Det blir stilt klare og mange krevjande svar innafor ulike område til kandidatane i frå Norsk Håndtverksinstitutt.

I dag veit vi at Alf bestod alle desse krava, og vel så det. 28. oktober 2021 hadde han bokslepp der han presenterte oppgåva og boka si på Nordbygda skule. Eit stappfullt klasserom med sambygdingar, der det stadig måtte setjast fram fleire stolar, var tilfelle då Lovisa Midtbø på vegne av kulturetaten i kommunen ynskte velkommen til boksleppet. Eit bokslepp som Alf like snart kunne helde i Tyskland, England, eller Lillehammer for den del, men han gjennomførde det i sin heimkommune Masfjorden.

Dei som var møtt fram fekk ein uforgløyemeleg kveld. Her viste Alf sin store forteljarkunst, og i frå første stund namngav han i tur og orden alle dei gode hjelparane han hadde hatt for å lykkast med prosjektet sitt. Ingen blei gløymd korkje av sambygdingar eller andre, ikkje katten hans Bent Erik ein gong!

Alf tok oss med gjennom fleire år delvis i Tyskland, litt i England og stundom i Norge. Vi fekk innlevande fortalt om skulegangen i Tyskland som ikkje alltid var like enkel. Korleis tilfeldigheiter stundom hadde fått prosjektet hans vidare når det såg litt håplaust ut. Og ein real matematikktime fekk han og framført på ein forståeleg måte.

Han fortalde om verkstaden og smia han måtte byggja for å prøva utallige legeringar. Der var og mange fleire andre komponentar som måtte til for å byggja opp eit luftdrive gevær frå år 1780, og som skulle vera funksjonelt.

Det vil fort bli ei endelaus opprømsing skal vi ta med alt det positive Alf har stått for og gjennomført og det han har lukkast med. Vi vil i staden for gjengje første avsnittet i forordet i boka hans som Norsk Håndverkindustri har skreve inn:

Å SIKTE MOT STJERNENE.

«Det er inspirerende å se på dem som sikter høyt og lykkes. Prosjektet Alf Helland hadde planlagt for sin treårige stipendiatperiode var ikke bare å sikte høyt. Det var rett og slett å sikte mot stjernene. Det er ingen tvil om at Girardonis vindrifle fra 1780 står igjen i våpenhistorien som litt av et kunststykke. Noen sivile børsere fra området rundt Wien produserte et begrenset antall våpen til hoff og adel rundt patenten til Girardonis i perioden 1820 til 1840, slik som Johann Conriner, Joseph Schembor og Johann Baptist Missilieur. Etter dette har mange prøvd å kopiere våpentypen, men håndverkshemmelighetene forble skjult bak historiens dunkle slør. Etterpå var det mange børsere som siktet mot stjernene, men feilet. Tradisjonbærerne hadde forsvunnet og hemmelighetene deres med dem. Helt fram til nå».

Og avslutningsvis i si oppsummering skriv dei:

«Da den avsluttende prøven var gjennomført, bemerket Alfs gode nabo stille: «Denne mannen er et geni». Den attesten slutter vi oss gjerne til. Det er bare de som tør å sikte mot stjernene som har sjansen til å treffe».

Håndverksinstituttet framhevar og Alf sin positive innverknad på andre grupper og på hans utrulege formidlarevne som engasjerer alle rundt han. For dei som fekk vera med på Nordbygda skule 28. oktober er det lett å forstå.

Alf Helland har med dette prosjektet sitt hausta prisar og mykje heiderleg omtale utafor Masfjorden.

På side 192 og side 193 i boka sender Alf ein stor takk til mange. Vi har her lyst til å gjengi siste avsnittet hans:

«Og sist men ikkje minst, kona mi, Anke, som ikkje såg ektemannen sin på tre år av di han var permanent i verkstaden. Ved middagsbordet var han vistnok somme tider, men då berre fysisk. Utan henne ville eg aldri ha kunne starte på dette eventyret av ei tidsreise».

Kanskje burde kulturprisen vore delt mellom dei to. Vi veit og at ho er ein framifrå gravør som har hausta merksemd langt utafor landets grenser for sitt flotte arbeid.

Med venleg helsing:

Harald Birkeland, Birger Wergeland, Bjarne Kvamsdal og Helge Haukeland.